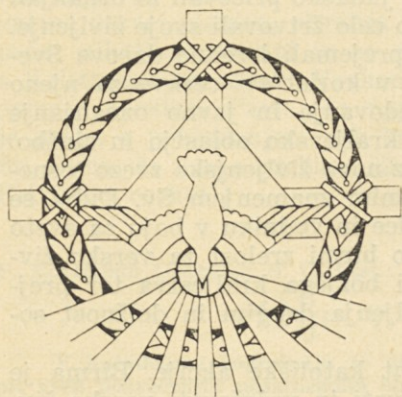

Dr. Franc Grivec:

Sv. birma

Sveti krst daje milost in moč za osebno versko življenje, sposobnost za prejemanje drugih zakramentov in za izvrševanje vsega, kar je potrebno za lastno zveličanje. Ko pa človek odraste, mora napredovati tudi v veri in v verski odločnosti. To rast in okrepitev v verskem življenju je Kristus podprl s posebnim zakramentom svete birme. Posebnost sv. birme je, da tako kakor krst podeljuje neizbrisno zakramentalno znamenje.

Sveti Duh pridi v vas in moč Najvišjega vas varuj grehov!

(Začetna škofova molitev nad birmanci)

Milost in neizbrisno znamenje sv. birme se od krstne milosti in krstnega neizbrisnega znamenja razlikuje v dvojnem pogledu. Krst je rojstvo ali prerojenje za krščansko življenje; daje torej podlago in začetek krščanskega življenja. Birma pa daje neko zrelost in dorašlost verskega življenja. Še važnejša je druga razlika. Od otroka nihče ne zahteva, da bi že služil človeški družbi, branil domovino in cerkev. Odrasli človek pa ima že dolžnosti do družbe in domovine; pospeševati

mora tudi koristi drugih, družbe in domovine, braniti družbo in domovino proti njenim sovražnikom. Tako ima tudi odrasli vernik dolžnost braniti vero in cerkev proti njenim sovražnikom. Pogum in moč za verski boj v službi sv. cerkve nam daje zakrament svete birme. V ta namen podeljuje birma neizbrisno zakramentalno znamenje in zakramentalno milost.

v verskem življenju je Kristus podprl s posebnim zakramentom sv. birme. Posebnost sv. birme je, da tako kakor krst podeljuje neizbrisno zakramentalno znamenje.

Milost in neizbrisno znamenje sv. birme se od krstne milosti

in krstnega neizbrisnega znamenja razlikuje v dvojnem pogledu. Krst je rojstvo ali prerojenje za krščansko življenje; daje torej podlago in začetek krščanskega življenja. Birma pa daje neko zrelost in doraslost verskega življenja. Še važnejša je druga razlika. Od otroka nihče ne zahteva, da bi že služil človeški družbi, branil domovino in cerkev. Odrasli človek pa ima že dolžnosti do družbe in domovine; pospeševati mora tudi koristi drugih, družbe in domovine, braniti družbo in domovino proti njenim sovražnikom. Tako ima tudi odrasli vernik dolžnost braniti vero in cerkev proti njenim sovražnikom. Pogum in moč za verski boj v službi sv. cerkve nam daje zakrament sv. birmе. V ta namen podeljuje birma neizbrisno zakramentalno znamenje in zakramentalno milost.

Neizbrisno znamenje sv. birmе opozarja, da je sodelovanje s sv. cerkvijo junaško javno izpovedovanje prave vere brez strahu pred ljudmi in obramba proti sovražnikom stroga in stalna dolžnost vseh odraslih vernikov. To dolžnost vseh vernikov je cerkev vedno poudarjala. Tako tudi katekizem uči, da sv. birma vtisne neizbrisno znamenje vojaka Kristusovega.

Zgled apostolov kaže, kako je posebna milost Sv. Duha potrebna za junaško izpovedovanje sv. vere, za obrambo in širjenje cerkve. Preden so apostoli prejeli polnost Sv. Duha, so se še boječe skrivali. Ko pa so prejeli Sv. Duha, so junaško pričevali in oznanjali sveto vero, jo širili in branili ter zanjo celo žrtvovali svoje življenje. Prvi kristjani so po pokladanju rok prejeli izredne darove Svetega Duha, ki so bili dani predvsem v korist sv. cerkve za njeno širjenje in obrambo. Junaško izpovedovanje in javno oznanjanje sv. vere je pač v zvezi s Kristusovo kraljevsko oblastjo in službo.

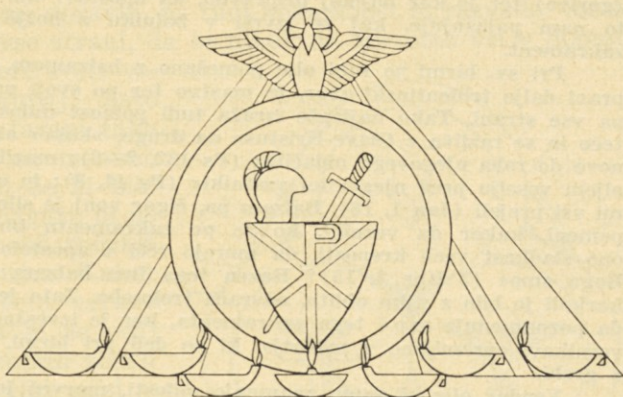
Sv. birma krščene ude sv. cerkve z novo življenjsko zvezo tesneje veže s Kristusom in jih z neizbrisnim znamenjem Sv. Duha še bolj upodablja Kristusu, učitelju resnice in vodniku v boju za sveto vero. Krščeni udje cerkve dosežejo po birmi zrelost za versko življenje, postanejo polnoletni državljani božjega kraljestva ter prejmejo moč posredovanja verskega življenja drugim in dolžnost sodelovanja s cerkvijo.

Sv. birma je torej res zakrament katoliške akcije. Birma je potrebna staršem, da morejo posredovati in vzdrževati versko življenje v družini; potrebna je botrom in odraslim ljudem v družini in v javnosti. Njen glavni pomen v organizmu zakramentov in v zakramentalnem organizmu sv. cerkve je res tak, kakor ga cerkev danes poudarja s katoliško akcijo.

A sodelovanje s cerkvijo zahteva tudi notranjo usposobljenost in rast v duhovnem življenju. Kakor smo po birmi še tesneje zrastle s Kristusom in prejeli neizbrisen pečat končno dovršene organske zveze s Kristusom (samo posamezni verniki se v duhovskem posvečenju še tesneje zvežejo z njim), tako imamo dolžnost, da rastemo tudi v osebnem duhovnem življenju v Kristusu. Neizbrisni pečat in milost sv. birmе opozarja, da je za odrasle ude skrivnostnega telesa Kristusovega potrebna večja notranja popolnost kakor za otroke ali začetnike v krščanskem življenju in nas kliče k sodelovanju z novo stopnjo milosti in zakramentalnega znamenja, da ne bomo leni

služabniki, hirajoči ali celo mrtvi udje, marveč da bomo iz rastočega notranjega življenja zajemali moč sodelovanja za rast in obrambo skrivnostnega telesa sv. cerkve.

Vsak dorasel kristjan ima torej dvojno neizbrisno zakramentalno znamenje kot podlago in poroštvo trajne neizbrisne pravice in dovzetnosti za so-razmerno milost, ki neizbrisni božji pečat ožarja z žarom božje ljubezni, da sveti v duhovnem življenju in kakor žareče ognjišče ogreva njega in brate v Kristusu. A nalaga mu tudi dolžno čuječnost in gorečo skrb, da s svoobodnim sodelovanjem z milostjo vzdržuje in raz-

Zaznamujem te z znamenjem križa in potrdim te s krizmo zveličanja

vznema žareči plamen, ohranja božji pečat v vedno živem sijaju, da pečat nikoli ne otemni in se ne zapraši ter da se organska zveza s Kristusom ne izsuši. Vsakemu kristjanu velja v nekem pogledu opomin apostola Pavla, da naj vedno poživlja božjo milost, ki jo je prejel s pokladanjem rok in naj dobri zaklad ohrani s pomočjo Sv. Duha, ki v nas prebiva (2 Tim 1, 6 in 14). (Več glej v knjigi: Kristus v cerkvi!)

P. Kolumban Oberstar, S. O. Cist.:

Olje v bogoslužju

V katoliškem bogoslužju se pri delitvi nekaterih zakramentov in skoro pri vseh posvečenjih posameznim obredom primerno uporablja trojno sv. olje: bolniško olje, krstno olje ter olje, ki mu je primešan balzam. To olje, pomešano z balzomom, se imenuje krizma. Balzam je neka dišeča smola, ki se pridobiva v Arabiji in Indiji. Vsa sveta olja mora posvetiti na veliki četrtek škof, drugi duhovniki jih smejo posvetiti le s papeževim pooblaščenjem. V našete bogoslužne namene se sme rabiti samo čisto oljeno olje.

Maziljenje z oljem, ki so mu pripisovali zdravilno, očiščujočo in nezgode odvracujočo moč, je že v stari zavezi veljalo kot znamenje, na katero je navezано podeljevanje in učinkovanje milosti. Evangelij nam poroča, da so apostoli, ki jih je Jezus, še dokler je bil sam pri njih, pošiljal oznanjevat božje kraljestvo, mnogo bolnikov z oljem mazilili ter jih ozdravili (Mr 6, 13). Judje so torej imeli navado, maziliti bolnike z oljem v zdravilne namene. V maziljenju z oljem, ki se tukaj še posebno omenja, pa vidijo cerkveni učitelji predpodobo zakramenta poslednjega maziljenja. Usmiljeni Samarijan je oplenjenemu popotniku vli v rane olja in vina (Lk 10, 34).

Sveto olje, oziroma maziljenje s svetim oljem pomeni v katoliškem bogoslužju dušno in telesno okrepitev, pomirjenje strasti, varstvo pred vplivom hudega duha, zlasti pa posredovanje in delitev milosti ter končno Sv. Duha samega, delivca milosti.

Pomen olja in maziljenja nam lepo razlaga in pojasnjuje katekizem tridentinskega cerkvenega zbora. Pri zakramentu poslednjega maziljenja poučarja predvsem zdravilno moč olja. Oljčno olje, pravi, najprikladneje poznamenuje to, kar se v moči zakramenta izvrši v duši. Kakor olje v veliki meri lajša in blaži telesne bolečine, tako moč zakramenta zmanjšuje dušno žalost in bolečino. Razen tega vrača olje zdravje, daje vedrost in služi luči v hrano (gorivo) ter je kar najbolj pripravno, da upostavi sile izmučenega telesa. Vse to nam pojasnjuje, kaj se izvrši v bolniku z božjo močjo, ko se deli ta zakrament.

Pri sv. birmi se rabi olje pomešano z balzomom, to je sv. krizma. Olje, pravi dalje tridentinski zbor, je mastno ter po svoji naravi teče in se razliva na vse strani. Tako najlepše izraža tudi polnost milosti, ki po Svetem Duhu teče in se razliva z Glave-Kristusa na druge, »kakor olje, ki stopa brado Aro-novo do roba njegovega oblačila« (Ps 132, 2—3); mazilil ga je namreč Bog »z oljem veselja pred njegovimi vrstniki« (Ps 44, 8); in od njegove polnosti smo mi vsi prejeli (Jan 1, 16). Balzam pa, čigar vonj je silno prijeten, kaj drugega pomeni, kakor da verniki, ko se po zakramentu birmе usovrše, razširjajo ono sladkost vseh kreposti, da morejo reči z apostolom: »Vonj Kristusov za Boga smo« (2 Kor 2, 15)? Razen tega ima balzam ono moč, da od vsega, karkoli je bilo z njim obrito, odvrta trohnobo. Zato je balzam zelo prikladen, da poznamenuje moč tega zakramenta, ker je izvestno in gotovo, da se duše vernikov, opremljene z milostjo, ki se deli pri birmi, lahko čuvajo okuženja z grehu.

Vendar olje ni samo znamenje milosti, marveč je tudi znamenje delivca milosti — Svetega Duha. Saj je delitev milosti na poseben način lastna Svetemu Duhu. Sv. Ciril Jeruzalemski († 386) imenuje maziljenje pri birmi odsvit onega maziljenja, ki ga je Kristus prejel. To maziljenje, pravi, je Sveti Duh, o katerem je rekel blaženi Izaija v svoji prerokbi v Gospodovem imenu: »Duh Gospodov je nad menoj; zato me je mazilil, da oznanim blagovest ubogim« (Luk 4, 18). Kristus ni bil maziljen z zemeljskim oljem od ljudi, ampak ga je mazilil njegov Oče, ki ga je naprej določil za Odrešenika vesoljnega sveta, s Svetim Duhom. Kajti sv. Peter pravi: »Bog je s Svetim Duhom in z močjo mazilil Jezusa iz Nazareta« (Apd 10, 38). In prerok David kliče: »Tvoj sedež, o Bog, traja na veke vekov ... Ljubiš pravičnost in sovražiš krivico. Zato te je, o Bog, tvoj Bog mazilil z oljem veselja pred tvojimi sovrstniki« (Ps 44, 7—8). Če je bil Kristus, nadaljuje sv. Ciril, maziljen z duhovnim oljem veselja, to je s Svetim Duhom, ste bili pa vi (novokrščenci) maziljeni z naravnim oljem ... Toda to olje je postalo po pričujočnosti Svetega Duha učinkovito sredstvo njegovega božanstva.

Ker je olje tudi simbol (znamenje) Svetega Duha, zato nam je lahko razumeti, zakaj se moli pesem »Pridi, Sveti Duh«, ko škof pri mašniškem posvečenju posvečencem mazili roke s krstnim oljem in pri škofovskem posvečenju škofu glavo s sv. krizmo. Z maziljenjem združena milost se v tem trenutku predočuje kot poseben dar Svetega Duha.

Janez Oražem, kpl.:

Naš družinski obed

Pred kratkim sem obiskal družino v naši fari. Bilo je že proti večeru in gospodinja je kuhala večerjo. V domačem pogovoru mi je potožila: »Veste, gospod, nič več ni tako lepo pri nas kot je bilo včasih. Mož je pri železnici, starejša hči hodi šivat, fant se uči za mizarja, samo trije najmanjši so še doma.« Tolažil sem jo, da to ni še nič hudega; se vsaj kaj zasluži. Ona pa je nadaljevala: »Zasluži se res nekaj, a prave sreče in zadovoljnosti v hiši ni več, odkar nismo skoraj nikoli vsi skupaj. Kar nekam tuji smo si postali. Ko bi vsaj pri jedi prišli skupaj, a še takrat smo raztepeni na vse strani. Tako se ne moremo nič pogovoriti in zdi se mi, da nam tudi nič ne

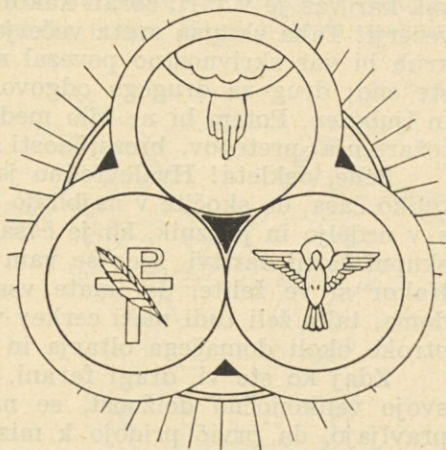
zaleže. Ko smo še vsi skupaj jedli, so bili otroci zdravi in rdeči, zdaj pa vedno bolj bledijo in hirajo.»

Še dolgo mi je ta dobra mati razodevala razdejanje svoje družine. Ko pa sem se v mraku proti farni cerkvi vračal domov, mi je prišlo na misel, da se je z našo farno družino zgodilo nekaj podobnega. Krajevne razmere, opravki, pa tudi komodnost in razvade, vse to nas je razteplo na vse strani, da se nikoli ne zberemo vsi v domači farni cerkvi. Niti pri sveti večerji nismo vsi skupaj! Zato smo si tudi mi — farani tako tuji postali, da se ne menimo drug za drugega in če bi bilo treba kaj komu pomagati, bi ne imeli do njega nič več sočutja kakor do kakega tujca. Kakor dobra mati želi sveta cerkev tudi od nas: »O da bi se vsaj ob nedeljah in praznikih zbrali pri družinski obhajilni mizi v farni cerkvi!«

Da si bomo na jasnem! Sv. obhajilo samo zase je povsod enakovredno, saj se nam povsod, v vsaki cerkvi daje v hrano isto Jagnje božje. Zato danes ni nobene zapovedi, da bi morali hoditi ravno v farno cerkev k svetemu obhajilu.

Včasih je bilo to zapovedano za veliko noč, novi cerkveni zakonik pa to samo svetuje in priporoča (can. 859, 3). Kakor pa dober otrok ne izvrši samo tega, kar mu mati strogo ukaže, marveč že iz oči bere vsako njeno željo in jo izpolni, tako tudi dober kristjan ne more ostati brezbrizen za želje svoje matere cerkve. Vsaj pri jedi našega velikonočnega Jagnjeta na veliki četrtek naj bi se kakor nekdanj izraelske družine zbirale tudi družine novega Izraela — naše fare. To skupno farno obhajilo, čeprav drugim enakovredno, gotovo tudi več zaleže.

Vsako obhajilo utrjuje vez ljubezni in skupnosti med človekom in Bogom in med ljudmi, med seboj; saj se latinsko tako pomenljivo imenuje: *communio* — skupnost, občestvo. Kristus sam je dejal: »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem« (Jan 6, 56). Pri zadnji večerji — prvem sv. obhajilu v zgodovini — pa je molil: »Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno« (Jan 17, 21). To medsebojno skupnost z Bogom in z drugimi ljudmi naj ustvarja vsaka sveta večerja. Tu naj vsaka mladika (vsak vernik) zajema hrano, da se bo vedno trdneje priraščal na Kristusa-trto, a se obenem tudi trdneje zraščal z drugimi mladikami — z drugimi ljudmi v veliko občestvo ljubezni. To pa najbolj pospešuje družinsko obhajilo v farni cerkvi.

Slavljenja sveta Trojica in nedeljiva Enota; zahvalimo se ji, ker nam je izkazala usmiljenje

(Vstop v mašo sv. Trojice.)

Nekaj nezaslišanega bi se vam zdelo, dragi farani, če bi zahteval od vas, da mora biti vsako nedeljo vsa fara pri sv. obhajilu. Danes si še ne upam tega izreči, a na tihem verujem, da bo zopet do tega prišlo, kakor je nekdanj že bilo. To pa lahko naredimo tudi pri nas, da se bomo ob gotovih dneh zbrali vsi, kar nas je enega stanu, k obhajilni mizi.

Možje, fantje! Kaj bi ne bilo veliko doživetje za vas, če bi se vsi, kar vas je v fari, zbrali kakor apostoli okrog Jezusa pri zadnji večerji! Taka skupna sveta večerja bi tudi nekaj zalegla. Isti božji kruh bi vas skrivnostno povezal med seboj in sami bi začutili, da ste eno; drug za drugega odgovorni, drug drugemu dolžni pomoč in ljubezen. Potem bi ne bilo med vami več toliko jeze, sovraštva, tožarjenja, preteпов, brezsrčnosti...

Žene, dekleta! Hvalevredno je, da si tudi v delavnik ukradete toliko časa, da skočite v najbližjo cerkev k sv. maši in sv. obhajilu, a v nedeljo in praznik, ko je časa dovolj, vas kliče sveta cerkev k skupni farni daritvi, kjer se vam pripravlja skupna sveta večerja. Kakor si ve želite, da imate vsaj enkrat na teden svoje otroke doma, tako želi tudi mati cerkev vsaj enkrat na teden zbrati svoje otroke okoli domačega oltarja in domače obhajilne mize.

Zdaj ko ste vi, dragi farani, že vsi — tako upam — opravili svojo velikonočno dolžnost, se naši najmanjši z vso vnemo pripravljajo, da prvič pridejo k mizi Gospodovi. Tam, kakor nekdanj mi, se bodo zbrali čez nekaj tednov. Ta dogodek — zares dogodek za vso faro — nas bo zopet spomnil, da je farna cerkev naša druga rojstna hiša, naš skupni oltar in naša družinska miza, kjer se nam pripravlja družinski obed svetega obhajila. Pri tem svetem obedu na svidenje!

P. Metod Turnšek, S. O. Cist.:

V delovne dni božjega kraljestva ...

S kvatrno soboto v binkoštni osmini zaključimo velikonočno dobo. Delo odrešenja je dopolnjeno. Sveti Duh ga je utrdil z zakramentalnim neizbrisnim znamenjem, ki ga je v sv. birmi vtisnil dušam. Sv. birma, zakrament Sv. Duha, je za sv. krstom druga nerazdeljiva vez, ki nas za večno spoji z božjim organizmom Kristusove cerkve. Poslanstvo Kristusovo, ki z Gospodovim vnebohodom preide na njegovo ustanovo sv. cerkve, postane z binkoštnim zakramentom tudi naše poslanstvo. »Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem«. Seveda pa se mora naše sodelovanje pri poslanstvu sv. cerkve vršiti v najglobljem spoštovanju in pokorščini do njene božjepravne svečeniške vodstvene oblasti. Le v vdanem in tesnem občestvu s sv. očetom papežem in njemu podložnimi škofi nas Sv. Duh more izbrati za svoje orodje, za sodelavce božje.

Praznik presv. Trojice

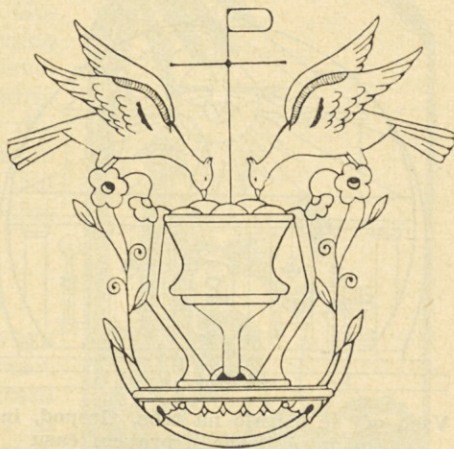
Če delo našega odrešenja nekoliko globlje premotrimo, moramo s hvaležno ljubeznijo priznati, da nam je vsa presv. Trojica »izka-

zala svoje usmiljenje» (vstop). Po dobrotnem sklepu in sodelovanju vse presv. Trojice smo iz deleža »otrok jeze« bili zopet upostavljeni v dediščino božjih posinovljencev. Zato je lepa misel, da na čast presv. Trojici praznujemo poseben praznik. Sv. cerkev ga je modro uvrstila na prvo pobinkošno nedeljo kot zaključek in potrditev velikonočne dobe.

S praznikom presv. Trojice hoče sv. cerkev vernikom predočiti eno najglobljih skrivnosti krščanstva: enega Boga v treh osebah. Te skrivnosti nam tu na zemlji z našim slabotnim umom ne bo nikoli moči doumeti, toda v veri jo trdno priznavamo, ker nam jo je razodel sam božji Sin. »Gospod, naš Gospod, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji!« V enem Bogu tri osebe: Očeta, Besede in Svetega Duha! Oče je počelo, vir vsega življenja. Od njega izhaja Beseda in Sveti Duh. Vse stvarstvo je s sodelovanjem Besede in Svetega Duha delo njegovih rok. Beseda, Sin božji, pa iz Očeta ne samo izhaja, marveč je tudi njegova resnična podoba. V njem je vsa modrost Očetova in on ostvarja vse Očetove namene. Tretja božja oseba Sv. Duh pa je Ljubezen med Očetom in Sinom. On veže bistvo Očeta in Sina z večno, neskončno sveto ljubeznijo.

V tem je notranje življenje presv. Trojice same v sebi. Toda zveličavnosti te skrivnosti smo deležni tudi mi. Večni Oče nam je v svoji dobrotljivi ljubezni daroval svojega preljubljenega edinega Sina v spravno žrtev za našo krivdo. Sin božji nas je »ljubil do konca«, t. j. do smrti na križu, kjer je izpral izvirni madež. Sv. Duh pa se nam je dal v dar in tolažbo in pomoč.

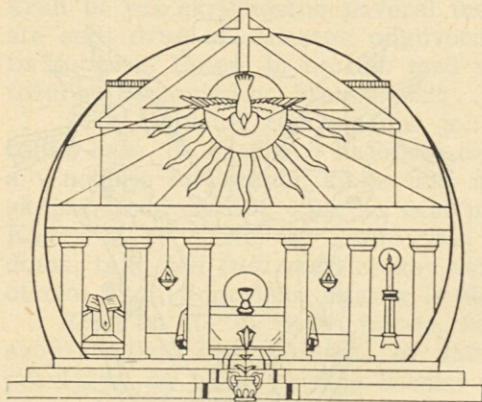
Po presv. Trojici smo bili ustvarjeni, odrešeni in posvečeni. To je osnovna resnica katoliškega bogoslovja in tudi jedro katoliškega bogoslužja. Tako se v imenu troedinega Boga podeljujejo vsi sv. zakramenti, zakramentali, blagoslovi. V cerkvenih spevih zveni vsepovsod nepretrgan slavospev v čast presv. Trojici. Saj se ji večen slavospev tudi spodobi, kajti v cerkvi Kristusovi, v kristjanovi duši prebiva po posvečujoči milosti božji vsa presv. Trojica. V milosti živeče duše so tempelj božji, svetišče presv. Trojice. Ko bi se te resnice živo zavedali in jo imeli vedno pred očmi, potem bi pred obličjem presv. Trojice pač vse vestneje služili Bogu. Vsako jutro, zlasti ob vsakem prejemu sv. obhajila poživljamo v sebi zavest, da v nas živi slavljenja presv. Trojica.

O kruh življenja, rojen iz Device, daj nam v Domovini življenje večne slave!
(Evh. antifona.)

Praznik presv. Rešnjega Telesa

Prvotni in najslovesnejši praznik presv. Rešnjega Telesa je veliki četrtek, dan postavitve oltarnega zakramenta, nazvan tudi »rojstni dan keliha«. Spomin na ustanovitev presv. evharistije je v bogoslužju velikega četrтка bil tako živ, da so v prvi cerkvi ta dan imenovali tudi »dies paschalis« — dan Jagnjetov. In po vsej pravici, saj je Jezus naše velikonočno Jagnje, naša žrtev in naša skrivnostna daritvena hrana. Toda ko je gorečnost vernikov popustila, ko so

Vseh oči se ozirajo na tebe, Gospod, in ti jim daješ hrano o pravem času

velikonočno sv. obhajilo in posvečenje sv. olj združili z eno samo daritvijo velikega četrтка in je stopila v ospredje pobožnost na čast Kristusovemu trpljenju, je spomin na postavitve presv. evharistične skrivnosti opešal. Zato je bilo potreba, da se na čast presv. Rešnjemu Telesu uvede poseben praznik. Zlasti krivi nauki srednjega veka proti tej skrivnosti so slovesnosti praznika pospešili. Pa še drug razlog je bil odločilnega pomena. Kakor je prva cerkev presv.

evharistiji izkazovala dostojno počaščenje, pa je vendar v njej zrla predvsem našo duhovno hrano in ni toliko naglaševala božje pričujočnosti v njej. V novejši dobi pa je spričo krivoverskih napadov bilo treba poudariti bolj to resnico. Zato se je uvedlo slovesno izpostavljanje Najsvetejšega in slovesni obhodi in blagoslovi z Najsvetejšim. Prve evharistične in teoforične procesije so po nekaterih samostanih poznane že v 11. stoletju. 13. stoletje pa je obrodilo najlepše cvetove evharističnega bogoslužja. Odločilno so sodelovali sv. avguštinka Julijana iz Lütticha, veliki cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski in papež Urban IV. Bogoslužje praznika presv. Rešnjega Telesa je polno najgloblje dogmatične vsebine in visokega čustvenega poleta. Odlično razodeva velikega mojstra sv. Tomaža Akvinskega, ki je praznično bogoslužje sestavil po starem liturgičnem izročilu in deloma tudi iz zakladov drugih vzhodnih cerkv. Slovesna evharistična procesija po sv. maši se je uvedla šele v 15. in 16. stoletju. Predvsem v severnih deželah se je jako priljubila.

Kaj je namen praznika presv. Rešnjega Telesa?

Sv. cerkev hoče s tem praznikom, da skazemo božjemu Zveličarju javno in slovesno počaščenje, in sicer njegovi, v presv. evharistiji skriti človeški pričujočnosti. Toda čemu? Saj je vendar Kristus kot Bog povsod pričujoč! Gotovo. Toda vprav iz njegove človeške narave, ali kakor pravimo, iz njegovega telesa nam je vzšlo

odrešenje. Kajti kot človek je trpel in nas odrešil, kot človek je posrednik pri Očetu, kot človek nam je posebno blizu in naš prijatelj. Zato mu tudi kot človeku sodi posebno počaščenje. Kakor se nam je Kristus na praznik razglašanja razodel v svojem bogočloveškem veličastvu, tako se nam v presv. evharistiji razodeva v svojem nedoumljivem ponižanju, ko se nam daje v hrano naših duš.

Ker nam je božji Zveličar v presv. evharistiji zapustil spomin svojega trpljenja, nas praznik sv. Rešnjega Telesa opominja, naj si tudi sadove Gospodovega odrešenja skrbno obračamo v svoj dušni prid: predvsem naj posvečujočo milost božjo, ki jo kot sad odrešenja vprav presveta evharistija v dušah vernikov vedno znova poživlja in množi, v svoji notranjosti skrbno čuvamo in po njej rastemo v popolne kristjane.

Praznik presv. Srca Jezusovega

Praznik presv. Srca Jezusovega ima slično zgodovino kot praznik presv. Rešnjega Telesa. Podoba odprte strani Jezusove, iz katere je pritekla kri in voda, je že v prvih stoletjih krščanstva dobro poznana. Sv. Avgustin in sv. Križostom razvijata krasne misli o cerkvi, ki je izšla iz strani Križanega. Podobno omenjata, da tudi sveti zakramenti izvirajo iz ljubečega Srca božjega Zveličarja.

To pobožno izročilo se je vedno lepše razvijalo in je v 12. stoletju pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu dobila že današnji pomen. Zlasti je sv. Bernard razvil krasno in globoko zajemljivo bogoslovje o presv. Srcu. Pravi, da je božje Zveličarjevo Srce tista odprtina v skali, kamor vabi božji ženin svojo ljubljeno golobico. Sulica vojakova je zato dosegla do Srca križanega Gospoda, da bi se nam razodele vse skrivnosti presv. Srca. To Odrešenikovo Srce nam odkriva veliko skrivnost božjega usmiljenja. Le njegova ljubezen ga je nagnila k delu našega odrešenja.

Velikemu učeniku in svojemu redovnemu očetu so zvesto sledile učenke cistercijanke: sv. Luitgarda, sv. Jedert in sv. Mehtilda, ki so postale deležne celo mnogih izrednih razodetij božjega Srca. Tako jim je med drugim bilo razodeto, da bo pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu prihranjena za poslednji čas, to je za čas, ko se bo krščanski svet ohladil, zopet prenovila versko življenje.

To, kar je ustvarila benediktinska in cistercijanska mistika, so z vnemo nadaljevali in širili frančiškani in dominikanci v pridigah in svojih spisih. Znani so zlasti pisatelji: sv. Bonaventura, Henrik Suzo, sienska svetnika sv. Katarina in sv. Bernardin. V

Njegovo Srce misli za rodove: da življenje rešuje od smrti in ob lakoti daje hrano

razvoj pobožnosti k presv. Srcu Jezusovemu sta odlično posegli slavni svetnici: sv. Frančiška Rimska in sv. Marjeta Alacoque, ki jima je božje Srce široko odprlo svoje globine. Da je pa ta lepa pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu postala splošna pobožnost katoliškega ljudstva, so pa odlično pripomogli sinovi sv. Ignacija.

Javno je ta praznik spočetka bil dovoljen le za posamezne škofije. Toda papež Pij IX. ga je l. 1856 na pobudo znanega liturgista opata Guerangera razširil na vso cerkev. Še bolj ga je razširil in povzdignil velik častilec presv. Srca papež Leon XIII., ki je l. 1899 vesoljni svet posvetil božjemu Srcu. Poslednji čas pa je prazniku presv. Srca Jezusovega (l. 1929) dal svojski pečat papež Pij XI., ki mu je bogoslužje preuredil, poglobil in mu kot prazniku prvega reda dal še slovesno osmino. Tako je praznik presv. Srca Jezusovega postal eden najvažnejših praznikov. Njegova osnovna misel je postala: sprava za razžaljeno božjo ljubezen, ki jo nečuveno tepta sodobni svet. Zato nas vabi sv. cerkev v prazničnem bogoslužju, naj božje Srce, ranjeno z našimi grehi, vdano priznamo za svojega Kralja in mu z ljubeznijo zadostimo za vse grehe, ki božje Srce s sulico nehvaležnosti in trnjevo krono zaničevanja prebadajo. Le ko bo božje Srce Jezusovo zakraljevalo našim srcem in našim družinam, bomo okusili božji mir, okusili tudi, da je »Bogu služiti« res — »kraljevati«.

Pobinkoštna nedelje

Pobinkoštna nedelja ne tvori posebnega, na gotovo skrivnost odrešenja nanašajočega se obdobja. Tudi ni pri njih opaziti tistega dramatičnega naraščanja. Pač pa te pobinkoštna nedelja, nazvane z »binkoštno dobo«, tvorijo bogato celokupnost spevov, molitev in beril, ki izražajo življenje in pobožnost sv. cerkve in njenih otrok v tedenskem obhajanju božje službe.

Ti bogoslužni spevi, kakor vstop (introit), spev po berilu (graduale), darilni spev (ofertorij), povzemajo najčesejše besedilo iz psalmov in v svojem večem izboru na zelo ganljiv način izražajo globoko pobožnost in duha bogovdanosti v pravem cerkvenem, liturgičnem smislu.

Tudi molitve, kot prošnja (oratio, collecta), molitev nad darovi (sekreta) in poobhajilna molitev (postcommunio) z veliko močjo in točnostjo izražajo nauk in zaupanje v Boga.

Slično tudi nedeljska berila: apostolski listi (epistola, lectio) in evangeliji ali tudi drugi odlomki iz sv. pisma povzemajo razodetje in nauke Kristusove in apostolov iz najlepših mest v sv. knjigah. In to je tako zvani katoliški, liturgični način branja sv. pisma, ko gre predvsem za zveličavno jedro in ne toliko za celotnost dogodkov.

(Dalje prihodnjič.)